

OFICINES D'ASSISTÈNCIA A LES VÍCTIMES DEL DELICTE

5 ANYS AL COSTAT DE LES VÍCTIMES

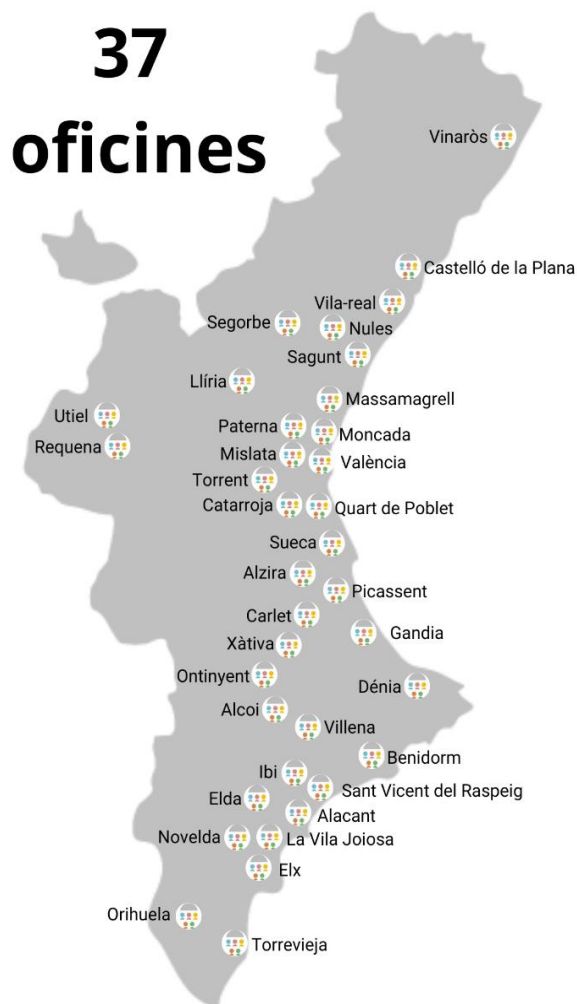
Resum executiu
Març 2023

Introducció

La Xarxa de la Generalitat d'Assistència a les Víctimes del Delicte és pionera a l'Estat espanyol i a Europa; inclou un model propi que:

- Ha posat en marxa el que s'estableix en les directives europees (entre altres, la Directiva 2012/29/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2012, per la qual s'estableixen normes mínimes sobre els drets, el suport i la protecció de les víctimes de delictes) i el que es desenvolupa en la normativa espanyola (Estatut de la Víctima i el seu desplegament reglamentari).
- S'ha desplegat en tot el territori per a facilitar l'accés a la justícia a totes les víctimes amb independència de la seua residència. Hi ha **37 oficines** en tota la Comunitat Valenciana.
- S'ha centrat en garantir els drets de les víctimes més vulnerables.

Què són les oficines de la Generalitat d'assistència a les víctimes del delictes?

La Xarxa d'Oficines de la Generalitat d'Assistència a les Víctimes del Delicte (OAVD) es va posar en funcionament al febrer de 2018 (Decret 165/2016, de 4 novembre, del Consell).

És un **servei públic universal i gratuït** la finalitat del qual és **prestar informació, assistència i atenció coordinada** a víctimes de delictes, testimonis i persones en situació de risc a conseqüència del seu contacte circumstancial amb el delicte.

Presten una **assistència integral i especialitzada** que comprén **atenció jurídica, psicològica i social**, des d'abans de la denúncia i durant tot el procediment i fins i tot amb posterioritat a la seua finalització. També promouen mesures de justícia restaurativa, els recursos tendents a garantir la seguretat de les víctimes i actuen, a més, com a punt de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere que adopten els òrgans judicials de la Comunitat Valenciana.

Algunes dades...

dels 5 anys de funcionament de la Xarxa d'Oficines d'Assistència a les Víctimes del Delicte de la Generalitat

37 oficines

37 Oficines d'Assistència a Víctimes del Delicte

28,68 milions €

invertits en personal de les OAVD (no inclou seus ni mitjans materials)

183

professionals: 172 d'atenció directa en les OAVD i 11 en serveis centrals

327.000

Actuacions

Oficina
d'assistència
a les víctimes
del delicte

89.430

Víctimes ateses

64.682

Víctimes (amb expedient)

55.450 dones

De les víctimes amb expedient, són dones (el 85,72%)

3.345 menors

De les víctimes amb expedient, són menors (el 5%)

34.315

Víctimes de violència de gènere. 52,89% de les víctimes amb expedient

61,88%

VVG del total de dones

20.629

Coordinació d'ordres de Protecció

Les víctimes

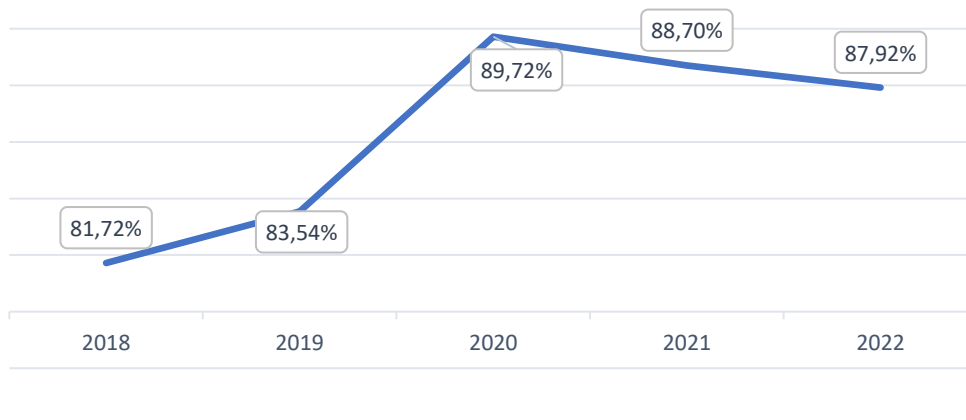
En els cinc anys de funcionament de la Xarxa s'han atés **89.430 persones** víctimes del delictes. D'elles, les víctimes registrades amb **expedient són 64.682**, el 72,3 per cent de les ateses.

Si analitzem la **distribució provincial**, de les 64.682 víctimes, 25.988 són de la província d'Alacant; 9.843, de Castelló, i 28.851, de València.

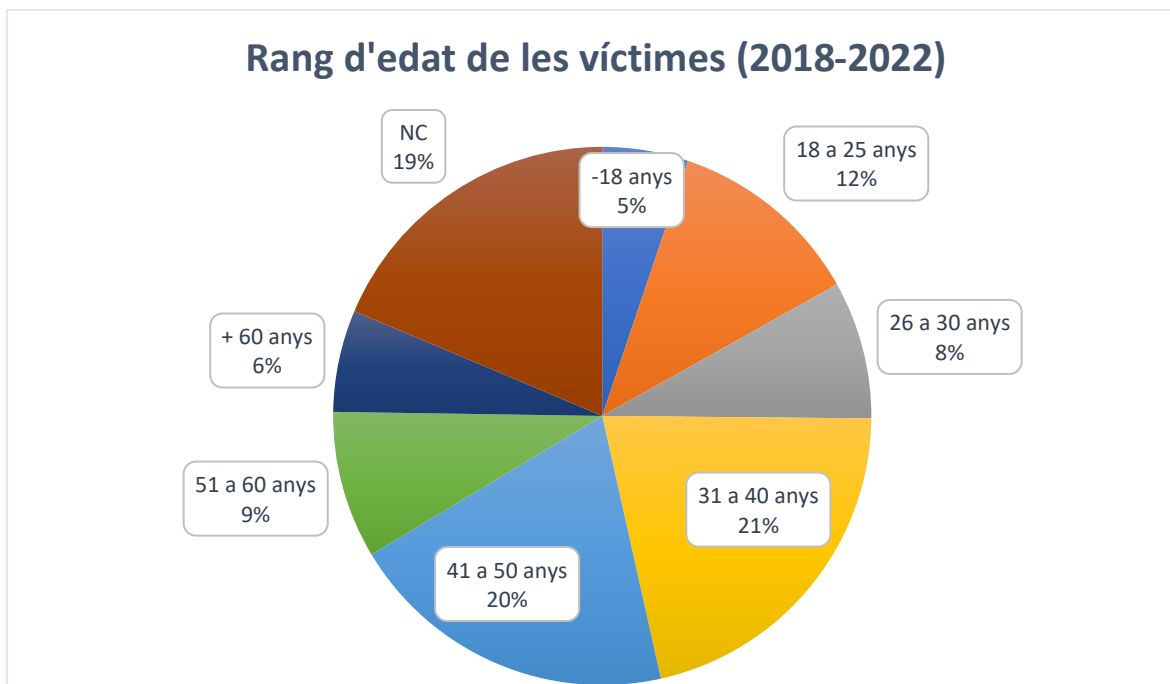
La província de València, amb 19 oficines, ha atés per primera vegada el 45 % de les víctimes que van acudir a les oficines; seguida de les 13 oficines de la província d'Alacant, que ho va fer amb el 40% de les víctimes, i Castelló, amb 5 oficines, el 15%.

El **86%** de les víctimes ateses són **dones (55.450)**. D'aquestes, 25.213 són de la província de València, 22.264 són de la província d'Alacant i 7.973 de la de Castelló.

% de dones sobre el total de víctimes anual

El **41,25% de les víctimes ateses** se situa en un rang d'edat comprés **entre els 31 i els 50 anys**. El **5%** eren víctimes menors d'edat (3.345) i el major nombre es concentra a la província de València, 1.947. Els majors de 60 anys són el 6% (3.957), i en la seua majoria es troben a Alacant (1.824).

Hi ha un alt percentatge de víctimes de les quals no ens consten els seus **estudis**, però que sí que en tenim la dada, podem afirmar que el **45,56%** té **estudis primaris o mitjans** (29.469) i només 3.082 compten amb estudis superiors (6%).

Resulta interessant atendre la **situació econòmica** en la qual es troben les víctimes, atès que això constitueix un factor de **vulnerabilitat** que en la majoria de les ocasions dificulta la presa de decisions i el procés de recuperació, sobretot quan parlem de víctimes de violència de gènere. Com es reflecteix en les dades, **pràcticament la meitat de les víctimes ateses, 27.748 (42,90%)**, viuen en una **situació econòmica baixa o fins i tot precària**. D'aquestes, 11.455 corresponen a la província d'Alacant; 10.601, a la província de València, i 5.692, a la de Castelló.

El **61% de les víctimes ateses són espanyoles (39.158)**, enfront del 24% d'estrangeres (15.799). El major nombre de víctimes estrangeres es troba a **Alacant**. **Romania, el Marroc, França, l'Equador i Colòmbia** són les principals nacionalitats de les víctimes estrangeres ateses.

Víctimes vulnerables

Existeixen **protocols específics** dirigits a l'atenció de les **víctimes més vulnerables** amb un tractament diferenciat (víctimes menors d'edat, víctimes de violència de gènere, persones amb qualsevol tipus de diversitat funcional, persones en situació

d'exclusió social, víctimes de tràfic d'éssers humans, víctimes d'agressions sexuals, víctimes de delictes d'odi, víctimes de terrorisme, víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura).

Menors

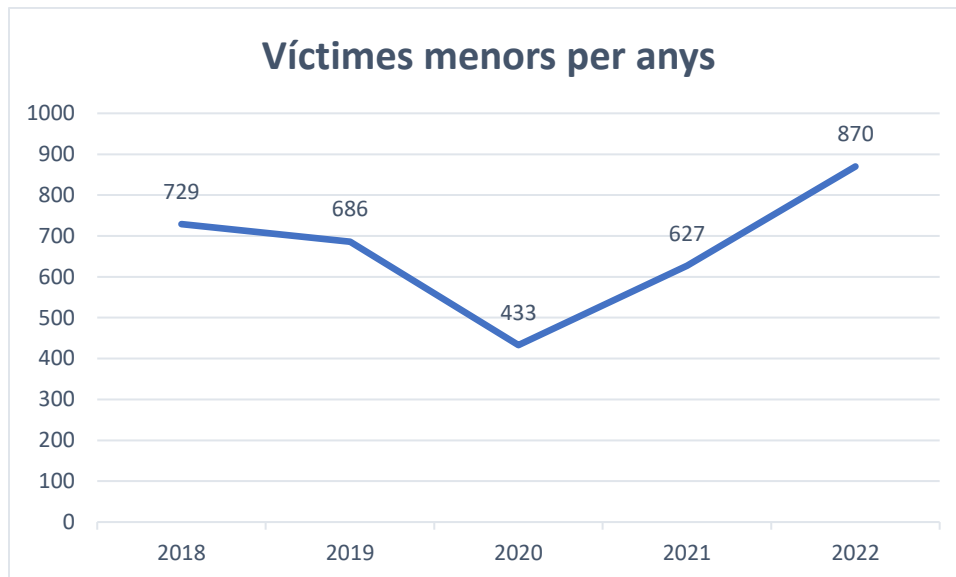
En relació amb les **3.345 víctimes menors**, com ja s'ha esmentat, són el **5,17% del total**. El major nombre de víctimes menors d'edat el trobem a la província de València (1.947), que duplica a la d'Alacant (908), seguida de Castelló (490). En l'Oficina de la ciutat de València és la que més menors s'atenen: 1.117.

2018-2022	ALACANT	CASTELLÓ	VALÈNCIA	TOTAL
<18 anys	908	490	1.947	3.345

De 729 menors atesos en 2018, hem passat a atendre 870 en 2022, un 19,34% més.

Aquest increment resulta més significatiu en aquest últim any, degut fonamentalment a l'aprovació de la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència, en la qual es reflecteixen mesures de protecció, detecció precoç, assistència, reintegració de drets vulnerats i recuperació de les víctimes.

Les OAVD cobren major importància en relació amb aquestes víctimes arran de l'aprovació d'aquesta llei, perquè des de la seua entrada en vigor s'ha constatat l'augment de les actuacions relatives a detecció, notificació i intervenció amb menors en situació de risc o desemparament derivada de violència (de gènere, domèstica, sexual, etc.); coordinació amb la resta de les institucions i organismes implicats (especialment amb serveis socials); acompanyaments a proves preconstituïdes, entre altres.

Els principals delictes patits per les víctimes menors han sigut violència de gènere (32,77%), violència domèstica (26,53%) i delictes contra la llibertat sexual (24,68%). El percentatge de delictes relacionats amb la violència escolar ha sigut del 3,35%.

Les dones menors víctimes de violència de gènere, ateses en aquest període, sumen 883: 365 d'Alacant, 113 de Castelló i 405 de València. El **93%** dels menors de 18 anys víctimes de violència de gènere són **dones**.

S'observa amb tristesa com **s'incrementen en els últims anys els delictes contra la llibertat sexual dels menors, en un 91,13% en cinc anys.**

Persones migrants

De les víctimes estrangeres ateses (**15.799**), un total de **3.361** presenten factors de vulnerabilitat afegits (trobar-se en situació d'irregularitat administrativa, desconèixer l'idioma...).

Per províncies, València és la que més víctimes es troben en la condició de ser estrangeres, un factor de vulnerabilitat, 1.847 (el 54,95%), seguida per Alacant (1.114) i Castelló (400).

El 97% de les víctimes en les quals s'ha destacat aquesta circumstància com un factor de vulnerabilitat, eren dones. També entre els menors de 18 anys, les dones representen el col·lectiu més vulnerable, amb el 89,23% dels menors migrants.

Persones amb discapacitat

En aquest període, hi ha hagut un total de **950 víctimes** en les quals s'ha registrat la discapacitat com un factor de vulnerabilitat.

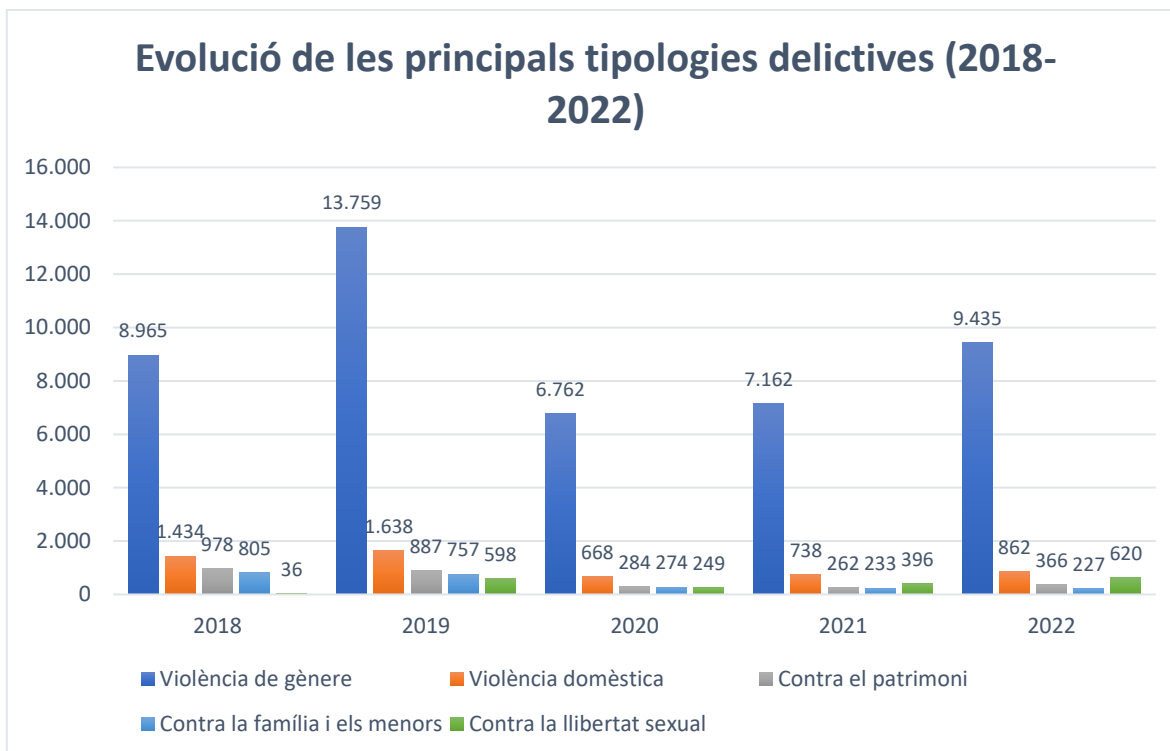
València apareix amb molta diferència com la província que més víctimes amb discapacitat ha assistit, amb 560 persones (el 58,95% del total autonòmic), en gran manera per les 215 víctimes ateses en l'oficina de València capital, que suposen el 22,63% del total de la Comunitat Valenciana.

El 86% de les víctimes amb discapacitat ateses són dones, la qual cosa les fa doblement vulnerables.

Igual que ocorre amb la resta de les víctimes, la majoria de les persones amb discapacitat ateses s'engloben en les franges d'edat compreses entre els 31-50 anys.

Tipologia delictiva

La violència de gènere és el fet delictiu majoritari, amb un 69,26%. A continuació, i amb diferència, la violència domèstica (8%); els delictes contra el patrimoni (4%); contra la família i menors (3%), o contra la llibertat sexual (3%).

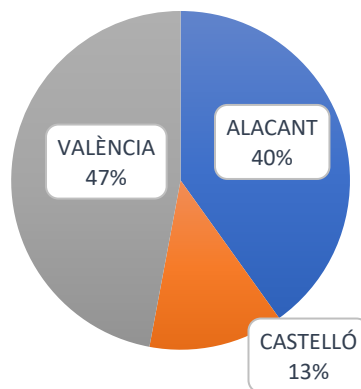

Violència de gènere

El total de **víctimes de violència de gènere** ateses ascendeix a **34.315**. Es tracta del **53% de les víctimes ateses** i del **61,88%** del total de dones víctimes.

La província de València ha atés 16.145, la qual cosa suposa el 47% del total de víctimes de violència de gènere. Alacant ha atés 13.765, i Castelló, 4.405.

Total de víctimes de violència de gènere per províncies

A la província de València, l'oficina amb més atencions és la de la capital, amb 6.007; seguida de Sagunt, amb 1.507, i Torrent, amb 1.153. A la província d'Alacant, la capital atén 2.803; Elx, 2.226; Oriola 2.214; Torrevella, 1.930, i Dénia, 1.359. A la província de Castelló, la capital atén 1.976; Vila-real, 1.520, i Vinaròs, 908.

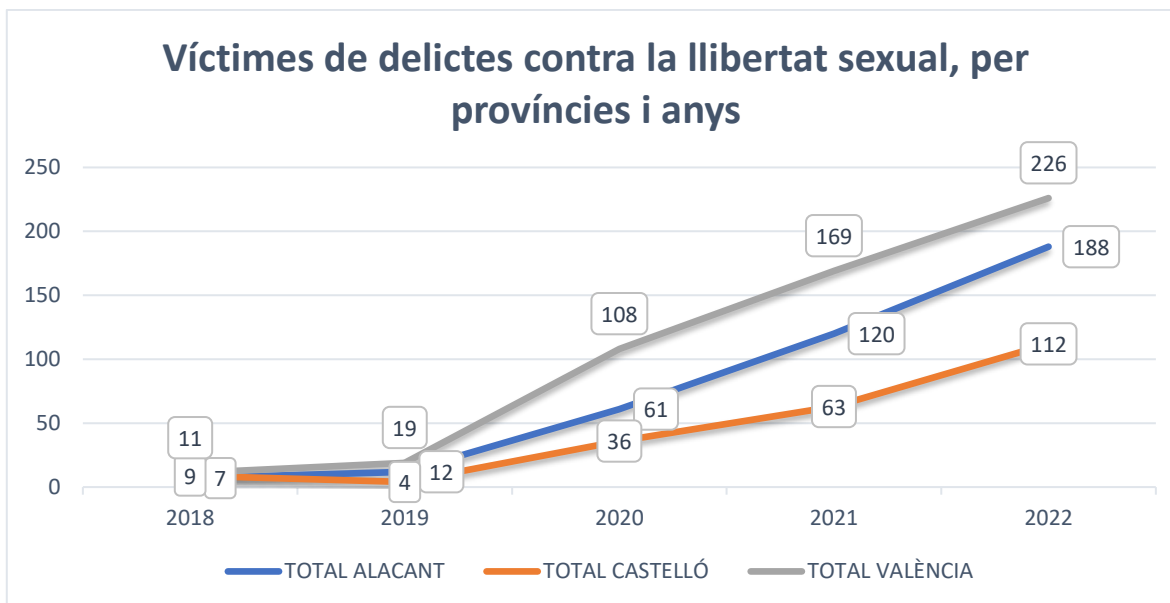
En relació amb les víctimes menors de violència de gènere, hi ha un total de 883. El 93% són dones.

Les dones amb discapacitat (535) representen l'1,56% del total de les víctimes de violència de gènere, la qual cosa suposa un factor de major vulnerabilitat. D'aquestes, 337 són de la província de València; 132, d'Alacant, i 66, de Castelló.

Llibertat sexual i indemnitat sexual

El nombre de víctimes de delictes contra la llibertat i indemnitat sexual assistides ascendeix a **1.145 persones**, la qual cosa suposa l'1,77% del total.

Els delictes contra la llibertat sexual són els que han experimentat un augment proporcional més significatiu, passant d'atendre 27 víctimes en 2018 a 526 l'any 2022.

La majoria s'atenen a la província de València, 533; seguits d'Alacant, 388, i Castelló, 224.

Per grup d'edat, les **víctimes de delictes contra la llibertat i indemnitat sexual són menors d'edat en el 38,43% dels casos**. Aquest percentatge arriba al 60% si ampliem el rang fins als 25 anys.

En atenció al sexe de les víctimes de delictes contra la llibertat sexual, les dones representen el 90%.

Violència domèstica

Les oficines de la xarxa han atés **4.749 víctimes de violència domèstica, el 7,34%** del total de víctimes. A la província de València són 2.091 (44%); a Alacant, 1.727 (36%), i a Castelló 931 (20%).

Aquesta dada va començar a recollir-se en la memòria de 2022, tenint en compte la direcció de la violència, és a dir, si s'exerceix de pares a fills o la inversa o entre altres membres del grup familiar convivents.

Des de 2022, es van registrar 728 delictes, amb un percentatge similar entre la violència exercida de fills a progenitors (31,10% dels casos) i l'exercida en sentit invers, és a dir, de progenitors a fills o filles (30,08% de les situacions).

Per sexe, predominen **les dones** entre les víctimes de violència domèstica, que representen el **65% de les persones que pateixen aquests fets delictius**.

Per edat, les persones compreses entre 41-50 anys són les principals afectades (786, el 17%), seguides per les menors d'edat (762, el 16%). Les segueixen les persones majors de 60 anys, que suposen el 15% del total d'aquestes víctimes.

Altres delictes

Les OAVD han atés en el període comprés entre 2018 i 2022 a **37 víctimes de delictes de tràfic**. Aquestes víctimes solen ser derivades a recursos més especialitzats on els donen una assistència integral a més d'una solució residencial.

Quant als **delictes d'odi**, s'observa que hi ha poques denúncies (24), però que el nombre de víctimes assistides ha anat en augment.

Actuacions

En els cinc anys s'han dut a terme **327.211 actuacions** amb les víctimes.

Les actuacions regulades en l'Estatut de la Mata i la normativa que el desenvolupa, incloent-hi els nostres protocols, són diverses i inclouen: acompanyaments, suport emocional, elaboració d'informes i altres documents, seguiments, informació de la situació penitenciària, elaboració de plans de suport psicològic, jurídic i/o social, orientació social, sol·licitud de mesures de protecció, etc.

Entre elles destaquen, la **informació a les víctimes (120.438 assistències)** sobre quins són els seus drets i com exercitar-los i sobre l'accés a la justícia gratuïta i assistència per a la seua sol·licitud.

L'acompanyament **a judici** o altres instàncies s'ha realitzat en **24.627** ocasions. L'orientació **psicològica**, en **11.539**, i l'orientació **social**, en **10.462**. També s'han elaborat **6.081 informes**, inclosos els d'avaluació individualitzada prèvia per a adoptar mesures de protecció.

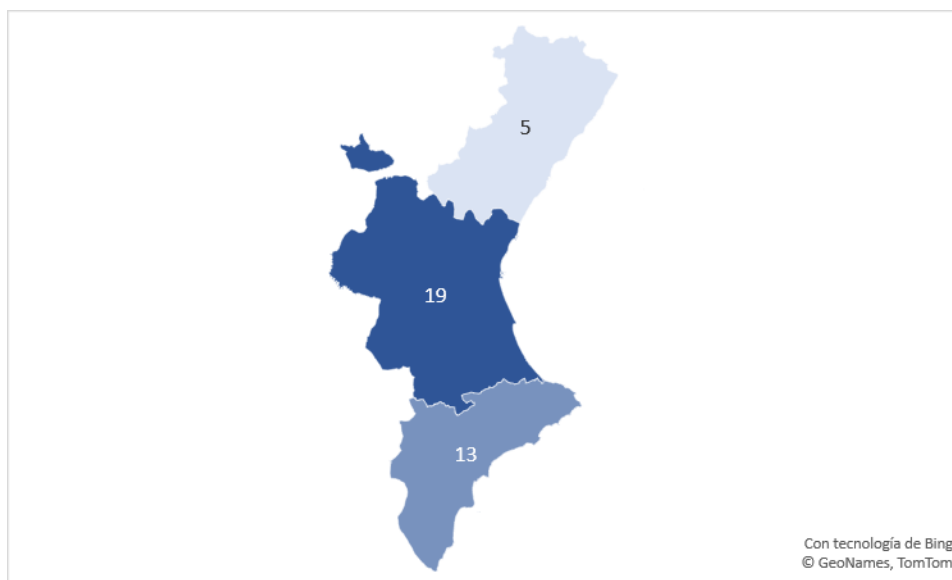
Les oficines de les tres capitals de província actuen com a **punts de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere**. Des de

2020, que és quan es recullen estadísticament, s'han coordinat **20.629 ordres de protecció**.

Organització, recursos humans i serveis de suport

Les oficines **poden prestar assistència a les víctimes independentment del lloc de la comissió del delictes i del lloc de residència de la víctima**.

La xarxa compta amb **37 oficines**, una per cada partit judicial, a més de la d'Utiel. Per províncies, Alacant compta amb 13; Castelló, amb 5, i València, amb 19 oficines d'assistència a les víctimes del delictes.

La xarxa d'oficines està integrada pels perfils professionals següents: lletrats/ades, psicòlegs/logues i treballadors/es socials. En total, **183 persones**:

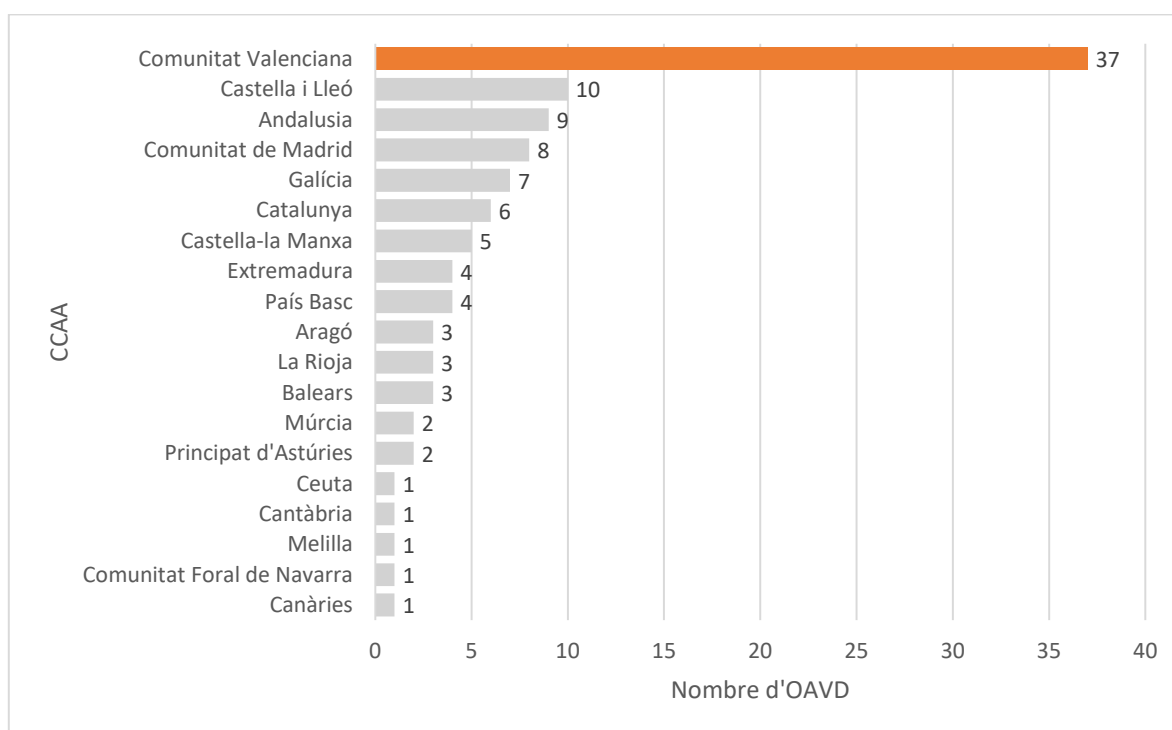
- 11 persones en la Subdirecció General d'Assistència a les Víctimes.
- 172 persones en les oficines (58 psicòlegs i psicòlogues, 48 professionals del dret, 55 professionals del treball social, 6 auxiliars de gestió i 5 coordinadors/es provincials).

La formació contínua i especialitzada dels professionals de la xarxa és un dels pilars d'aquest model valencià d'assistència a víctimes per a la prestació d'un servei de qualitat.

En aquests anys s'han realitzat més de **350 accions formatives** i més de **6.000 hores de formació especialitzada**.

Amb aquestes xifres, som la comunitat autònoma que ha desplegat **la major xarxa d'oficines d'atenció integral a les víctimes del delict**, i que ofereix un servei públic a través d'un equip multidisciplinari i especialitzat de professionals.

A molta distància de les següents: Castella i Lleó i Andalusia, que compten amb 10 i 9, respectivament. Així, la **ràtio** en la **Comunitat Valenciana** és de **136.706 persones per OAVD**, mentre que a **Catalunya** és d'**1,5 milions de persones per cada oficina**; a **Madrid**, **1,1 milions**, i a **Andalusia**, **prop d'un milió** (941.379).

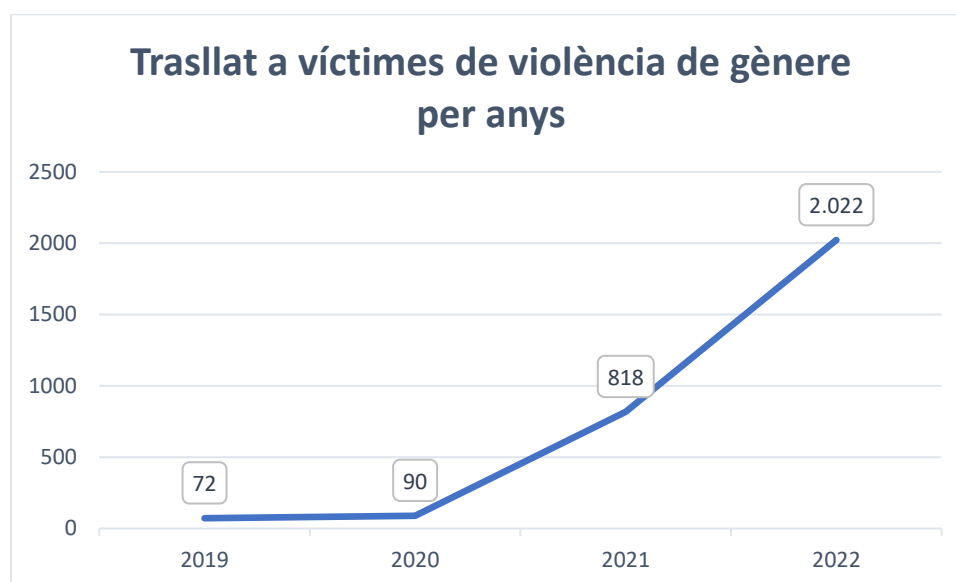

Destaquem **quatre serveis de suport** a la xarxa: la informació a través de la línia telefònica d'atenció gratuïta a víctimes, l'oficina virtual, el servei de trasllats i les oficines de proximitat.

La línia gratuïta d'atenció telefònica, **900505550**, és un servei telefònic gratuït que funciona 24 hores, 365 dies a l'any, que es va posar en funcionament al maig de 2021. Proporciona informació sobre les OAVD, concerta cita prèvia i gestiona els serveis de trasllats de víctimes de violència de gènere. **El total de telefonades ascendeix a 11.486.**

L'Oficina Virtual d'Atenció a les Víctimes del Delicte constitueix un servei ràpid, segur i confidencial que permet a la ciutadania obtindre atenció i assessorament professional en línia. Es pot accedir a través de la web <<https://oficinavictimas.gva.es>>, i des del portal de justícia de la Generalitat <<https://justiciaoberta.gva.es>>. S'hi han atés 347 consultes.

El **servei de trasllats per a víctimes de violència de gènere** es va posar en marxa en tota la Comunitat Valenciana al maig de 2021, funciona les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any i facilita el trasllat a seus judicials per a la realització dels tràmits corresponents. **En total s'han realitzat més de 3.000 trasllats.**

Des de finals de 2022, en el marc del Programa de justícia pròxima, estan en funcionament les **oficines de proximitat** de la Xarxa d'Oficines de la Generalitat d'Assistència a les Víctimes del Delicte, per a atendre les víctimes de xicotetes poblacions i en les zones més despoblades, a través de la col·laboració institucional entre la Generalitat, la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, les mancomunitats i els ajuntaments. Per a la prestació del servei en les oficines de proximitat es compta amb els **equips itinerants**, i també amb el reforç per part de **professionals de les OAVD** que, en la seua consideració de llocs amb mobilitat provincial, es desplaçaran també a les oficines de proximitat, d'acord amb les necessitats d'assistència.

Inversió

La inversió s'ha incrementat any rere any des del desplegament de la xarxa en 2018. Així, si en 2018 la inversió va ser de 3,4 milions d'euros, i en 2022 va arribar als 8,4 milions d'euros, amb un **increment de 5 milions d'euros en aquests cinc anys (149%)**.

Comptant **només** amb el que s'ha invertit **en personal**, el total durant aqueix període supera els **28 milions d'euros**.

